

Dagur: 15. september 2003
Skráttal: 44202
Máttal: 010234/9

Lærugreinakunngerð
(felags fyrri vinnuskúlarnar)

September 2003

Føroyskt C

Endamálið

1. Endamálið er,
  - at næmingurin mennir hugin at lesa og uppliva ein tekst
  - at næmingurin mennir sítt másliga, søguliga og fagurfrøðiliga medvit, sína sjálvsfatan, sítt hugflog og síni evni at taka støðu
  - at næmingurin dugir at greina, tulka og meta um ein tekst
  - at næmingurin mennir sína málkenslu, bæði munnliga og skrivliga, so hann verður førur fyrri at orða seg greitt og hóskandi til høvið

Undirvísingin

2.1 Føroyskt mál og føroyskur tekstur er støði undir undirvísingini.

2.2 Við tekst skilst víðkaða teksthugtakið, t.e. at alt lisið, hoyrt og sæð er at skilja sum tekstur. Har til ber, velja lærari og næmingar tekstirnar í felag. Tekstirnir skulu vera fjølbroyttir í tíð, sniði og innihaldi. Bæði fagarar bókmentir og yrkisbókmentir skulu vera umboðaðar.

Høvuðsdentur verður lagdur á tekstalestur, ið sameinir uppliving, greining og tulking við atliti at másligum, sálarfrøðiligum, samfelagsligum/søguligum og listarligum sjónarmiðum. At náa hesum verða hóskandi háttaløg og hugtøk nýtt.

Máslig viðurskipti skulu eisini takast við í viðgerðina, so næmingurin gerst varur við másligt fjølbroytni: at ymiskur málburður verður nýttur til ymisk høvi, at mál kann vera tíðar-, staðar-, evnis- og persónsmærkt, v.ø.o. at innihald og orðing er ein heild.

Við at lesa og við munnligari og skrivligari framløgu skal næmingurin menna evnini at uppliva, skilja og meta um ein tekst.

2.3 Í *munnligum* skal næmingurin royna ymsar samskiptishættir, t.d.: upplestur, samandrætt, samrøðu, orðaskifti, framløgu og pallborð.

2.4 Í *skrivligum* skal næmingurin arbeiða við ymiskum tekstasløgum og skriva t.d. samandrætt og frágreiðing, greina tekstir og eisini skriva fríari uppgávur.

2.5 *Málkunnleiki:*

Umframt at mál er ein natúrligur partur í munnligum og skrivligum, er mál eisini ein sjálvstøðugur táttur í skrivliga arbeiðinum. Til at fáa málburð og stavseting í eina tryggja legu verður arbeitt við framburði, stíleyðkenni, setningsskipan, mállæru og rættsskriving.

Eisini skal næmingurinn fáa innlit í málrækt, so hann verður færur fyrir at meta um málræktarspurningar.

2.6 Fjølssamskipti

Næmingurinn skal viðgera ymsar samskiptishættir, heruppií mynda- og próvførslugreining og gerast medvitandi um, hvussu fjølmiðlar kunnu ávirka okkum.

2.7 *Kunningartøkni* er partur av undirvísingini.

2.8 *Tvørfakligir* tættir verða tiknir upp, har høvi býðst.

Innihaldið í undirvísingini

Munnligi tåtturin

3.1 Lisið verður 1 høvuðsverk¹ og uml. 125 normalsíður. Tekstirnir skulu vera fjøl-broyttir í tíð, sniði og innihaldi, tó skal høvuðsentur verða lagdur á tekstir úr nútíðini, t.e. seinastu 40 árin.

3.2 Fjølmiðlatekstir

Lesast skulu í minsta lagi 30 normalsíður, heruppií minst 6 myndir/sølulýsingar.

Skrivligi tåtturin

4 Uppgávur

Næmingurinn skal - umframt at skriva styttri uppgávur - skriva í minsta lagi 8 máluppgávur og 6 próvtøkulíknandi stílar.

Próvtøkan

5.1 Hildin verður ein munnlig og/ella ein skrivlig próvtøka. Skrivliga próvtøkan er 4 tímar.

5.2 Stílar

Næmingurinn skal skriva eina av fleiri uppgávum. Hvør uppgáva hevur tekst sum grundarlag. Fagarar bókméntir í bundnum og óbundnum máli, yrkisbókméntir og mynd ella sølulýsing skulu vera umboðaðar. Tekstirnir skulu ikki vera longri enn uml. 10 normalsíður tilsamans. Eingin avmarking er í nýtlu av hjálparmiðlum.

5.3 Dømt verður út frá eini heildarmeting, har dentur verðu lagdur á málsligan færleika og evnini at skilja og viðgera tekstin.

5.4 Givið verður eitt próvtal.

6.1 Munnliga próvtøkan

Næmingar, ið fara upp eftir vanligum treytum, geva upp 1 høvuðsverk og 80 normalsíður, sum skulu umboða tað, ið lisið er.

¹ Eitt høvuðsverk er ein skaldsøga, eitt stuttsegusavn, yrkingasavn, sjónlíkur, filnur ella eitt myndaverk. Eitt verk kann eisini vera eitt tekstasavn við tekstum eftir sama rithøvund, tekstasavn frá ávísium iðbærskjóði - ella tekstasavn við sama evni og sama ella ymiskum tekstaløgum, eisini yrkisbókméntum. Eitt verk, samansett av ymiskum tekstum, skal í minsta lagi vera 80 normalsíður. Verk, sett saman av yrkingum, skal í minsta lagi vera 25 normalsíður.

6.2 Fyri sjálvlesandi og næmingar, ið fara upp eftir serligum treytum, er próvtøkupensum tað sama sum lesipensum.

6.3 Næmingurin skal upp í einum ólisnum teksti, sum hefur tilknýti til uppgivnu tekstirnar. Teksturin, ið kann vera samansettur av fleiri tekstum, skal vera í mesta lagi 4 normalsíður. Hvussu langur teksturin er, veldst eisini um tekstaslag og torleikastig.

6.4 Lærarin velur tekstin. Á honum skal standa rithøvundur (greinskrivari), útgávuár (útgávudagur), og hvaðani hann stavar. Er talan um brot úr teksti, skal stuttur samandráttur skrivast av heildini. Orðafrágreiðing verður givin, er tørvur á tí.

6.5 Próvtøkuspurningarnir skulu vera fjølbroyttir og taka støði í próvtøkupensum. Næmingurin fær próvtøkuspurningin skrivliga. Lærarin kann seta vegleiðandi spurningar til tekstin.

Fyrireikingartíðin er umleið 40 minuttir, og tá eru vegleiðing og tilfarsútflýggjan íroknað.

Fyri próvtøkuna skal lærarin boða næminginum frá, hvørjir hjálparmiðlar eru í fyrireikingarhølinum.

6.6 Næmingurin kann hava alt skrivligt tilfar við sær í fyrireikingarhølið, men inn til próvtøkuna hefur hann bert loyvi at hava við próvtøkutekst og uppskriftir gjørdar í fyrireikingartíðini.

6.7 Próvtøkan varir umleið 20 minuttir, tá er próvdøming íroknað.

Næmingurin leggur fyri, og próvtøkan fer fram sum samrøða millum næming og lærara.

6.8 Dømt verður út frá eini heildarmeting, har dentur verður lagdur á, at næmingurin dugir

- at finna fram til týðningarmestu tættirnar viðvíkjandi innihaldi og sniði
- at leggja fram greitt og væl skipað
- at fara út um tekstin og seta hann í størri samanhang.

6.9 Givið verður 1 próvtal.